

Bygging på Kongsgård i Stavanger 1608

Av Arne Kvitrud, Sondre Nordheimsgate 9, 4021 Stavanger.

Versjon 4.2.2023.

[Retur](#)

Dette er avskrifter fra bildene Digitalarkivet. Jeg har lagt til lenker til de aktuelle sidene, for å gjøre eventuell kontroll mot originalen lettere. Kilden er oppgitt til: Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, RA/EA-5023/R/Rb/Rbs/L0002: Stavanger len, 1605-1611.

Det er tilgjengelige sammendrag på mer moderne norsk i:

- Aurenes, Ola: Mennesker og skjebner, Stavanger, 1938 - <https://www.nb.no/items/9b5f4befb011d761727c89a4e97de8d1?page=51&searchText=1608>.
- Lexow, Jan Hendrich: Kongsgård, Stavanger Museums årbok for 1960 - <https://www.nb.no/items/17b1cdf51e6b8e7d2e6d046688ae5d56?page=13&searchText=1727%20-> side 40ff

Min avskrift er gjort etter beste evner og eget skjønn – er du usikker, bør du **sjekke originalen**. Jeg har ikke lest korrektur, så det er nok noen skrivefeil og lesefeil.

Regnskapsåret går fra 1.5 til 30.4. Forkortelsene som er brukt er nok:

β = skilling

rd og dlr = riksdaler

Mark = myntenhet

1 rd = 74 β

alb = album (myntenhet)

Det er brukt en blanding av romersk tall (j, ij, iij, iv, v, vi osv) og arabiske tall (1, 2, 3 osv).

Jeg har prøvd å lage en bokstavrett avskrift. Avvikene er at jeg har skrevet:

* forkortelsen β som skilling eller ss, avhengig av sammenhengen.

* Symbolet for en halv, skriver jeg som ½.

* Symbolet for mark, som mark.

”?” viser til at jeg er usikker på tolkningen.

Beskrivelsen hos Jan Hendrich Lexow: Kongsgård, Stavanger Museums årbok, 1960 -

<https://www.nb.no/items/ac60afbdc94f1657d33eb11ff6ea9762?page=29&searchText=lexow>

- kan være til hjelp for å forstå hva som gjøres og hvor!

.....

[Skanna materiale: Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, RA/EA-5023/R/Rb/Rbs/L0002: Stavanger len, 1605-1611 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#) (bilde 188 i filen – høyre side):

Pendige som er Udgifuet och bekostedtt paa gamell gaardtzs Bygningh Udi Staffuanger.

Tekst i vestre marg: Her findes Konn: Ma:¹ Missive² till Jørgenn Kaas³ daterit Staffuanger Den 9 Augustj Ao 1607 at shulle lade igien opbygge och flychund opladijs och gir med Domb Kircken⁴ liggendes, som Kongens gaard till forn haffe paa staaed.

Giffuett Eiluff thømmermand for dette Arbeidett Udi iiij Vegher⁵, Penge iij Dr j mark ix skilling
 Dervide hans Kost a for^{ne} 4 Veger for Penghe – iij Dr
 Giffuett Gude thømmermand for han Arbeidett i halffemæhe Vege, For huer Vege iii ½ mark er – iii ½ Dr i ½ mark iii ½ skilling
 For hans Kost i for^{ne} to Vegger, Penge – iij Dr i ½ mark
 Giffuett Endre thømmermand for hand Arbeidett i iiij Veger och ij Dage, Penge iii ½ Dr j mark ii ½ skilling
 For hand Kost = for^{ne} iiij Vegger och ij Dage, penge - iij Dr j mark
 Giffuett Peder Saugmester for hand Arbeidett i iiij Vegger, for huer Vegge iii ½ mark, ehr iij Dr i mark ix skilling
 For hans Kost i for^{ne} 4 Vegger penge – iij Dr
 Latteris
 Penge – xxvij Dr vii ½ skilling.

Ny side

[Skanna materiale: Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, RA/EA-5023/R/Rb/Rbs/L0002: Stavanger len, 1605-1611 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#) (bilde 189 i filen):

Giffuett Niells thømmermand for hand Arbeidett paa for^{ne} gammel gaardth i halff Dagge, huer Dagh ½ mark, ehr Penge – i ½ Dr
 For hans Kost i for^{ne} 12 Daghe : Penge – 1 mark 22 ½ skilling
 Giffuett Rasmus paa Hundvogh⁶ for hand Arbeidet i tho Dagge peng : - j mark
 For hans Kost i for^{ne} tho Daghe – 1 mark iii ½ skilling
 Giffuett Peder thømmermand paa Omøe⁷ for hans Arbeide i xxij Daghe, huer dagh ½ mark : Penge ii ½ Dr i mark

¹ Kong Kristian IV var i Stavanger på herredagen 3.-8. august 1607 - <http://www.kvitrud.no/1607%20kong%20Christian%20IV%20i%20Stavanger.htm>. Om herredager – se Wikipedia: <https://no.wikipedia.org/wiki/Herredag>.

² Brev.

³ Lensherre i Stavanger.

⁴ Domkirken.

⁵ Veker = uker. Entall: vege.

⁶ Hunvåg.

⁷ Åmøy.

For hans Kost i for^{ne} 22 Dage. Pendighe ii ½ Daller i mark
 Giffuett Laurids Vastuede⁸ for hand Arbeidett i iiij dage, for huer Dag ½ mark – ½ daller.
 For hans Kost i for^{ne} 4 Dage – ½ daller
 Giffuett Osmund paa Midsadbergh for hand Arbeidett i fire Daghe huer Dag ½ mark, ehr
 penge – ½ Dr
 For hans Kost = for^{ne} 4 Dage – ½ Dr
 Giffuet Peder Quamb for hand Arbeidett i ix dage, huer dag ½ mark, ehr penge – j daller ½
 mark
 For hans Kost i for^{ne} – j Dr ½ mark

Ny side

Giffuet Hans Christensen for hand Arbeiditt paa for^{ne} gammell gaard i iiij Vegger och ij
 Dage, For huer Vege iii ½ mark er penge iii ½ Dr j mark iii ½ skilling
 For hans Kost i for^{ne} iiij Vegger och ij Dage – iij Daller i mark
 Giffuett Hans Thømmermand for hand Arbeidett i xiiij Dage for huer Dag ½ mark, ehr
 penghe – 1 ½ Dr 1 mark
 For hans Kost i for^{ne} 14 dage – 1 ½ Dr ij Mark.
 Giffuet Niells Øgelvær for hand Arbeidett i i ½ Dage for huer Vegge – j Dr j mark iiij skilling
 For hans Kost penge j Dr ½ mark
 Giffuett Oluff Brattland for hand Arbeidett i xxij Daghe, huer Dag ½ amrk, ehr penge – ii ½
 Daller 1 ½ mark
 For hans Kost i for^{ne} 23 Dage – ii ½ Dr i ½ mark
 Giffuett Niels Hesbye for hand och haffuer Arbeidett i xx iij Dage, for hvuer Dag ½ mark,
 ehr – ii ½ Dr i ½ mark
 For hans Kost i for^{ne} 23 Dage ii ½ Dr i ½ mark.
 Summa Amborum Lateris⁹
 Penge – xxxvii ½ Dr 1 mark 1 skilling.

Ny side

[Skanna materiale: Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, RA/EA-5023/R/Rb/Rbs/L0002: Stavanger len, 1605-1611 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#) (bilde 190 i filen):

Giffuet Knud Perssen thømmermand for hand Arbeidett paa for^{ne} gammellgrd i xxvj Dage,
 huer dag ½ mark, ehr penge – iij Dr j mark
 For hans Kost i for^{ne} 26 Dage er Anslagett for – iij daller j mark
 Giffuet Niles Perssøn paa Strand for hand Arbeidett i xiiij Dage, huer Dag ½ mark ehr penge
 1 ½ Dr j mark
 For hans Kost i for^{ne} 14 dage huer dag ½ mark, ehr penge – 1 ½ dr j mark
 Giffuett Haluor Aambdall for hand och Arbeidett i xiiij Dage, huer dag ½ mark, ehr penge 1
 ½ dr j mark.
 For hans Kost i for^{ne} 14 dage – i ½ dr j mark
 Giffuet Oluff thømmermand for hand Arbeidet i xiiij Dage, huer Dag ½ mark, ehr Penge 1 ½
 dr j mark
 For hans Kost i for^{ne} 14 dage – 1 ½ dr j mark

⁸ Vasstvedt.

⁹ Summen av begge sider.

Giffuet Laurids Kiøsseuig¹⁰ for hand Arbeidet i xiiij Dage, huer Dagh ½ mark, ehr Penge 1 ½ dr j mark
 For hans Kost i for^{ne} 14 dage – 1 ½ dr j mark

Ny side

Giffuet Oluff Hogstad for hand Arbeidet i xiiij Dage, huer Dagh ½ mark, ehr Penge 1 ½ dr j mark
 For hans Kost i for^{ne} 14 dage – 1 ½ dr j mark

I venstre mark: 8 Her paa findis Snedkerens beuis (= bilag 8 - en kvitering som mangler nå) for:

Giffuet Christen snedicker¹¹ thill Arbeids Løhn for dg hus paa Muren thill gaden¹² inden Udi ny Loffte offuen Och nedem, ny Vindues poster och Bencke ny huse anditt Arbeider der thill behøffuer att gjøre ferdig¹³ – Penge xxxiiij dr.

Er forlangett thill samme Arbeide furrebaard¹⁴ xxxvj Thølfer¹⁵, huer thøllf Regnide for j Dr, ehr – xxxvj Dr.

Lofftestiger ij^{od} huer hundritt Regnide for j mark, ehr – v Dr.

I venstre mark: 9 Findis her paa Murmestrens beuiis (= bilag 9 - en kvitering som mangler nå) for:

Giffuett Phillipus Murmester och Knud Murmester for Mur och Kielder att gjøre ferdig Neden Husett thill gaden, penge – v Dr

Er forbrugt till samme Arbeide j Lass Kalck Regnuid for – x Dr.

Ambouum Lateris

Penge – j^t i ½ daler

Ny side

[Skanna materiale: Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, RA/EA-5023/R/Rb/Rbs/L0002: Stavanger len, 1605-1611 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#) (bilde 191 i filen):

For^{ne} 2 murmester kost i ix dage for huer dagh i mark ehr: penge ij Dr 1 mark

I venstre mark: 10 Beuiis (= bilag 10 - en kvitering som mangler nå) for:

Giffuett tho Kalckslaaer for di Arbeidett i xij dage, for huer Dags 1 mark, ehr penge iij Dr.

For^{ne} 2 personer deris Kost i for^{ne} xij Dage, for huer Dagh paa huer person ½ mark, ehr – i ½ dr

Item er forbrugt thill for^{ne} suelge Arbeide Øgebonde iij, huer bonde Regnide for xx mark, ehr penge iii ½ mark iij skilling

¹⁰ Kjosavik.

¹¹ Kristen snekker – se Lexow (1960, side 41). Han er mest kjent som møbelsnekker for kirkeutstyr.

¹² Om huset til gaten, se Lexow (1960, side 39ff)

¹³ Lexow (1960, side 40) leste dette som: *for thez huss paa Muren thill gaden inden Udi med Loffte offuen Och nedem met Vinduer poster och Bencke met huis andet Arbeide der thill behøffuer att gjøre ferdig.*

¹⁴ Furubord.

¹⁵ Tylft = 12 stykk.

Knapholl ehr xxx Regnide for Penge j mark vj skilling
 Er Tommed thill dett hus nest gadens Haffuer Lxxx Vetterm huor Dett Regnide som j mark
 ehr xx Dr
 Er Tomas till Bordtbagh paa samme bur offuen paa sparrene, Fureborde ciij thølfer, huer
 shallth Regnide j Dr, Ehr – xiij Dr.
 Lateris
 Penge – xl ½ daller i ½ mark x skilling.

Ny side

Pendinge som ehr Udgifuet for kost och forklaringh till dermed som berffuer Arbeidett, och angis andens slich er komme ibn.

Den j Februarij 22 personer som medfører en tømber flade¹⁶ aff fior¹⁷ de fick xxij maaltider
 mad
 4 Februarij 5 bønder er Kiøre thømer op fick xv maaltider mad
 5 Februarij 12 personer er Kiøre thøber op hid xxxvj maaltider mad
 Den i Martij 14 personer som ind flodde en thømmer flade hvor Vinde fior¹⁸ fick xiij
 maaltider mad
 Den 3 Martij 10 personer som opkiørde samme flode, fick xx maaltider mad
 Den 15 Martij 6 Bønder som fløede Jord aff gamellgaarde¹⁹ ick vj maaltider mad
 17 Martij 12 Bønder førde Jorde aff gammellgrde fick xij maaltider mad
 Den 18 Marij 10 personer som førde Jord aff gammelgrd fick x maaltider mad
 23 Martij 12 Bønder som indførde en thømmerflode fra Brue²⁰, fick xij maaltider mad
 Latteris²¹
 Maaltider mad – j^{ct} xlvij

Ny side

[Skanna materiale: Rentekammeret inntil 1814, Reviderte regnskaper, Lensregnskaper, RA/EA-5023/R/Rb/Rbs/L0002: Stavanger len, 1605-1611 - Skanna arkiver - Arkivverket \(digitalarkivet.no\)](#) (bilde 192 i filen):

Samme dag 8 personer som opkiørde de samme flade fick xvj maaltider mad
 Den 24 Martij 10 bønder som indførde samme thømmer flode, Och hialp mig att Kiøre den op
 fick xx maaltider M:
 Samme dag 5 personer som op Kiørde Samme flode fick v maaltider M:
 30 Martij 12 personer som indførde en tømberflotte fra Høigsfior²², Fick xij maaltider M:
 Den i Aprilis 10 personer som opførde samme flode fick xx maaltider M:
 Den 5 Aprilis 30 personer att graffue thorff²³ och dens hiervd Kiørde och bleglagh paa den
 her ved gaden, fick xx Maaltider M:

¹⁶ Tømmerflåte.

¹⁷ Fjordene.

¹⁸ Vindafjord.

¹⁹ Gammelgården er dagens Kongsgård.

²⁰ Bru.

²¹ Sum.

²² Høgsfjord.

²³ Tolv til takteking og oppe på steinmurer.

7 Aprilis 5 personer som grouff thorffue och dennem hiemförde thill for^{ne} hus, fick x Maaltider M:

Same dagh 4 personer som indförde Nogin thaagh²⁴ thill gammellgrds bygnings Behouff fick iij Maaltider M:

9 Aprillis 5 personer som grouff thorffue thill forne hus, fick x Maaltider M:

Lateris

Maaltider Mad j^{cx} xvij

Der huer Maaltid Ansegitt for Penge ij skilling 1 alb: thr:

Penge ix dr j mark v ½ skilling

Neste side er om inntekter – ikke skrevet av resten

²⁴ Det ble brukt tag (ulltagg) til tetting.